בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 14152-09-26

לפני:	כבוד הנשיא יצחק עמית כבוד השופט חאלד כבוב כבוד השופטת רות רונן
העותר:	ירון גדות
	נ ג ד
המשיבים:	1. יו"ר הכנסת 2. הכנסת 3. עו"ד מיכאל ראבילו 4. השופט בדימוס יוסף אלרון
	עתירה למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים
בשם העותר:	עו"ד אבי א. רימון
בשם המשיב 1:	עו"ד ציון אמיר; עו"ד ינון סרטל; עו"ד ניר לזר
בשם המשיבה 2:	עו"ד יצחק ברט
בשם המשיב 3:	עו"ד אופק ברוק
בשם המשיב 4:	בעצמו

פסק-דין

השופטת רות רונן:

1. עניינה של העתירה שלפנינו בבקשת העותר כי נורה למשיב 1 (להלן: יו"ר הכנסת) לקבוע מועד לקיום סבב ההצבעה השני לבחירת מבקר המדינה מבין המשיבים 3 ו-4, ולכנס את המשיבה 2 (להלן: הכנסת) לקיום ההצבעה כאמור.

2. הרקע לעתירה הוא בבחירות לתפקיד מבקר המדינה שנערכו ביום 3.6.2026, בהן התמודדו המשיב 3 והמשיב 4. לאחר שבתום סבב ההצבעה הראשון לא קיבל אף אחד מהמועמדים את קולות רוב חברי הכנסת, הודיע יו"ר הכנסת על קיום סבב הצבעה נוסף (להלן בהתאמה: סבב ההצבעה הראשון, סבב ההצבעה השני). זאת בהתאם להוראות

סעיף 1(ב) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן: חוק מבקר המדינה).

בעקבות עתירות שהוגשו, קבע בית משפט זה בפסק דינו מיום 2.7.2026 כי בסבב ההצבעה השני נפל פגם מהותי בחשאיות ההצבעה, ולכן הורה על ביטול סבב ההצבעה האמור ועל קיומו מחדש, תוך שציין כי חזקה על הכנסת שתשלים את תהליך ההצבעה בהקדם האפשרי, בכפוף להוראות הדין (בג"ץ 12634-06-26 רסלר נ' הכנסת (2.7.2026) (להלן: עניין רסלר)).

יוער כבר עתה כי העתירה דנן הוגשה ביום 6.9.2026, במועד בו כיהנה הכנסת ה-25 – שהיא שקיימה את סבבי ההצבעות הקודמים. כפי שיתואר להלן, ביום 27.10.2026 התקיימו הבחירות לכנסת ה-26.

העתירה דנן

3. העותר טוען בעתירתו כי מאז יום 4.7.2026 ואילך, משרת מבקר המדינה אינה מאוישת, וכי יו"ר הכנסת נמנע מהפעלת סמכותו לפי סעיף 2 לחוק מבקר המדינה – לקביעת מועד חדש לקיום סבב ההצבעה השני ולכינוס מליאת הכנסת לצורך כך. לטענת העותר, בהימנעותו של יו"ר הכנסת מקביעת מועד כאמור הוא מפר את חובתו להפעיל את סמכותו במהירות ראויה וללא שיהוי. עוד נטען כי בהתאם להוראות סעיף 2 לחוק מבקר המדינה, נדרש יו"ר הכנסת להפעיל את סמכותו גם במהלך פגרת הכנסת. העותר הוסיף כי הימנעותו הממושכת של יו"ר הכנסת מקביעת מועד להצבעה מפרה את פסק הדין שניתן בעניין רסלר, וכי בנסיבות העניין מתעורר חשש כי התנהלות זו נובעת מאי הכרה בתוקפו המחייב של פסק הדין האמור.

לטענת העותר, הדחיפות באיוש משרת מבקר המדינה אינה פורמלית בלבד. הותרת מוסד מבקר המדינה ללא מבקר שנבחר כדין, דווקא ערב הבחירות לכנסת ובשים לב לסמכויות הפיקוח של המבקר לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, פוגעת ברציפות התפקודית של המוסד; ביכולתו של המבקר לפקח על פעולות גופי המדינה; וכתוצאה מכך גם באמון הציבור.

העותר ביקש אפוא בעתירתו כי נורה ליו"ר הכנסת לקבוע מועד ולכנס את הכנסת לסבב ההצבעה השני במועד שייקבע; ולצד זאת עותר למתן צו ארעי או צו ביניים שיורה ליו"ר הכנסת לקבוע מועד טנטטיבי לקיום סבב ההצבעה השני; לקביעת העתירה לדיון

דחוף; ולכך שההחלטות שיינתנו בעתירה דנן יכללו הוראות למקרה שיו"ר הכנסת לא ימלא אחר פסק הדין שיינתן.

4. הכנסת הגישה את תגובתה המקדמית לעתירה באמצעות היועצת המשפטית לכנסת, בנפרד מהתגובה שהוגשה מטעם יו"ר הכנסת. בתגובתה, הדגישה היועצת המשפטית לכנסת כי לעמדתה חלה חובה לקיים את פסק הדין בעניין רסלר ולהשלים את הליך ההצבעה לבחירת מבקר המדינה בהקדם האפשרי, וככל הניתן עוד בתקופת כהונתה של הכנסת ה-25. בהקשר זה, העירה היועצת המשפטית לכנסת כי ככל שההצבעה תידחה לכנסת ה-26, תידרש בחינה של השאלה אם לקיים את סבב ההצבעה השני; או לקיים את הבחירות למבקר המדינה מראשיתן.

לצד זאת, פירטה היועצת המשפטית לכנסת בתגובתה שורה של שיקולים מעשיים ומשפטיים לעניין מועד ההצבעה, אשר לשיטתה עשויים להקשות על קביעת המועד בשלב בו הוגשה תגובתה (ביום 5.10.2026, כשלושה שבועות לפני מועד הבחירות לכנסת ה-26). בכלל זה היא ציינה את השינויים שחלו בהרכב הכנסת מאז ניתן פסק הדין בעניין רסלר; את החשש שבתקופת הבחירות לכנסת – ייטו חברי הכנסת לשקול שיקולים סיעתיים בהצבעתם; את הקושי המעשי בכינוס חברי הכנסת במהלך פגרת הבחירות; את הקושי להודיע לכל חברי הכנסת על מועד ההצבעה די זמן מראש כדי שיוכלו להיערך אליה; ואת העובדה שטרם נערך שיח מקדים בין הקואליציה לאופוזיציה כנדרש לצורך כינוס הכנסת להצבעה במהלך פגרת הבחירות, לפי הנוהג בכנסת ובהתאם להחלטת ועדת הכנסת. יוער במאמר מוסגר כי בהמשך הודיעה היועצת המשפטית לכנסת כי ביום 8.7.2026 נעשתה פנייה אחת של חבר כנסת ליו"ר הכנסת בהקשר זה, שלמיטב ידיעתה לא נענתה.

היועצת המשפטית לכנסת הדגישה כי שיקולים אלה אינם יכולים לפטור את הכנסת מהחובה לקיים את פסק הדין בעניין רסלר בהקדם האפשרי, אך בפועל עלולים תיאום הישיבה והשתתפות חברי הכנסת בה להיתקל כאמור בקושי מעשי.

5. בתגובה הנפרדת שהוגשה מטעמו, טען יו"ר הכנסת כי דין העתירה להידחות. לטענת יו"ר הכנסת, הסדר לוחות הזמנים הקבוע בסעיף 2(א) לחוק מבקר המדינה אינו חל על המצב החריג שנוצר בעקבות ביטול סבב ההצבעה השני בפסק הדין בעניין רסלר. לשיטתו, סעיף 2(ב) לחוק מבקר המדינה מעניק לו – כיו"ר הכנסת – את הסמכות

הבלעדית לקבוע את מועד ההצבעה, וסעיף 2(ג) לחוק אמנם מאפשר את קביעת המועד בפגרה, אך אינו מחייב אותו לעשות כן.

לטענת יו"ר הכנסת, נוכח קרבת מועד הבחירות לכנסת והעובדה שמבקר המדינה נבחר לתקופת כהונה ארוכה בת שבע שנים, ראוי שבחירתו תיעשה על ידי הכנסת הבאה שתיבחר בקרוב (היא הכנסת ה-26). לטענתו, ההחלטה להותיר את הבחירה לכנסת הבאה מצויה בלב מתחם שיקול הדעת המסור לו; ואין מקום להתערבות שיפוטית בסדרי העבודה הפנימיים של הכנסת ובפרט באופן הפעלת סמכויותיו. עוד נטען כי משרד מבקר המדינה ממשיך לעבוד כסדרו, כך שממילא אין פגיעה תפקודית מהותית בעבודת הביקורת המצדיקה להורות על קיום ההצבעה בתקופה זו.

6. המשיב 4 הודיע בתגובתו כי הוא מסכים לעמדתו של העותר בדבר הצורך בקיום סבב ההצבעה השני לאלתר, וזאת בפרט לאור תפקידיו של מבקר המדינה בהקשר של הבחירות לכנסת. באשר למשיב 3 – לבקשתו הוריתי בהחלטתי מיום 23.9.2026 כי הוא פטור מהגשת תגובה מקדמית לעתירה.

7. ביום 7.10.2026 הוריתי לצדדים – לאור העמדות השונות שעלו בטענותיהם ביחס לאפשרויות לקיום הליך הבחירה של מבקר המדינה בכנסת ה-26 ככל שההצבעה לא תושלם בכנסת ה-25 – להתייחס לאפשרויות אלה.

העותר הודיע – בהתייחסות מטעמו – כי לשיטתו, ככל שההצבעה תידחה לכנסת ה-26, לא יהיה מנוס מקיום הליך הבחירה מראשיתו (היינו אם אלה יהיו פני הדברים, לא יהיה עוד מקום לסעדים להם הוא עתר בעתירתו מלכתחילה, לקיום סבב ההצבעה השני).

לעמדת היועצת המשפטית לכנסת, באופן עקרוני גם בכנסת ה-26 יש לקיים את ההצבעה בסבב השני בלבד, מאחר שפסק הדין בעניין רסלר לא ביטל את סבב ההצבעה הראשון. עם זאת, בהתייחסותה ציינה היועצת המשפטית לכנסת כי קיימים שיקולים משפטיים נוגדים, התומכים בקיום הליך הבחירה בכנסת ה-26 מראשיתו, כדי שלא לכבול את חברי הכנסת החדשה; וכי קיימות אפשרויות ביניים. לעמדת היועצת המשפטית לכנסת, אין מקום להכריע בשאלה זו טרם כינון הכנסת ה-26 ומינוי יו"ר הכנסת הבא.

יו"ר הכנסת הבהיר כי לעמדתו, גם בכנסת ה-26 יש לקיים את הליך הבחירה למבקר המדינה בדרך של קיום ההצבעה בסבב השני בלבד, קרי בין המשיב 3 לבין המשיב 4, ואין מקום לערוך את הליך הבחירה מחדש.

המשיב 4 הודיע כי לעמדתו יש לקיים את הבחירות לאלתר, וביקש להגיב לסוגיות הנוספות מספר ימים לפני הדיון שייקבע.

8. בהחלטתי מיום 18.10.2026, עמדתי על הקושי המעשי בקיום ההצבעה לתפקיד מבקר המדינה 9 ימים לפני מועד הבחירות לכנסת ה-26, בין היתר לאור הקשיים שמנתה היועצת המשפטית לכנסת בתגובותיה. משכך ובשים לב לעמדתו של העותר כי אין מקום לקיים את סבב ההצבעה השני בכנסת ה-26, הוריתי לו להודיע אם הוא עומד על עתירתו במתכונתה הנוכחית.

בהמשך להחלטה זו, הודיע העותר כי הוא עומד על עתירתו. העותר הבהיר כי הכנסת היוצאת ממשיכה לכהן עד לכינוס הכנסת הבאה, שצפוי להתקיים רק ביום 10.11.2026, כאשר בתקופה זו ממשיכה לחול פגרת הבחירות של הכנסת היוצאת. לכן העותר סבור כי יו"ר הכנסת (ה-25) מוסמך לקבוע את סבב ההצבעה השני בתקופה שלאחר הבחירות לכנסת ה-26 ולפני תום כהונתה של הכנסת ה-25; ואין מניעה שיפעל בתקופה זו ליישום פסק הדין בעניין רסלר. עוד טוען העותר כי אין די בקשיים עליהם עמדה היועצת המשפטית לכנסת בתגובתה כדי לבסס את המסקנה שלא ניתן לקיים את ההצבעה בפרק זמן זה.

לחלופין ביקש העותר לתקן את הסעדים המבוקשים על ידו בעתירה, כך שיתווסף לה סעד של קביעת הוראות אופרטיביות ולוח זמנים מחייב שיבטיחו את השלמת הליך בחירת מבקר המדינה כדין בהקדם האפשרי, תוך הותרת העתירה תלויה ועומדת.

דיון והכרעה

9. לאחר ששקלתי בכובד ראש את טענות הצדדים, מצאתי כי חרף הפגמים בהתנהלותו של יו"ר הכנסת, לא ניתן להיעתר עוד לסעדים המבוקשים בעתירה, ואין מנוס מדחייתה.

10. סעיף 2 לחוק מבקר המדינה מסדיר את מועד הבחירה לתפקיד מבקר המדינה, וקובע כך:

> (א) בחירת המבקר תיערך לא מוקדם מתשעים ימים ולא יאוחר משלושים ימים לפני תום תקופת כהונתו של המבקר המכהן; נתפנה מקומו של המבקר לפני תום תקופת כהונתו, תיערך הבחירה תוך ארבעים וחמישה ימים מהיום שבו נתפנה מקומו.
> (ב) יושב ראש הכנסת, בהתייעצות עם סגניו, יקבע את יום הבחירה ויודיע עליו בכתב לכל חברי הכנסת לפחות שלושה שבועות לפני יום הבחירה.
> (ג) חל מועד הבחירה שלא בזמן אחד הכנסים של הכנסת, יכנס יושב ראש הכנסת את הכנסת לשם הבחירה.

11. בפסק הדין בעניין רסלר הורה בית משפט זה על ביטול סבב ההצבעה השני לבחירת מבקר המדינה, והורה על קיום סבב הצבעה חדש "בהתאם להוראות חוק היסוד וחוק מבקר המדינה" (עניין רסלר, פסקה 60 לפסק דינו של המשנה לנשיא נ' סולברג). עוד נקבע בפסק הדין כי "חזקה על הכנסת שתשלים את תהליך ההצבעה בהקדם האפשרי, כפוף להוראות הדין, כדי לאפשר כניסתו של מבקר מדינה לתפקיד" (פסקה 45 לפסק דינו של המשנה לנשיא נ' סולברג).

12. נדמה כי אין בסעיף 2 לחוק מבקר המדינה הוראות המסדירות באופן קונקרטי את המצב החריג והתקדימי שנוצר בענייננו, בו נדרש לקבוע מועד חדש ונוסף לקיום סבב הבחירות השני למבקר המדינה. יחד עם זאת, פסק הדין בעניין רסלר מורה בבירור על קביעת מועד חדש לקיום ההצבעה המחודשת בהקדם האפשרי; ומסקנה זו נתמכת גם בהוראות סעיף 2 לחוק – המורות על קיום ההצבעה עד 30 ימים לפני תום כהונתו של המבקר המכהן וקובעות כי ההצבעה תקוים גם כאשר המועד חל בפגרת הכנסת.

על כן, העתירה שלפנינו מצביעה על קושי של ממש – כאשר כחודשיים לאחר מתן פסק הדין בעניין רסלר טרם קבע יו"ר הכנסת מועד כאמור. בתגובתו המקדמית לא נתן יו"ר הכנסת הסבר מניח את הדעת להימנעותו מקביעת מועד חדש לבחירות. יו"ר הכנסת מבקש להיאחז בשיקול הדעת המסור לו לפי סעיף 2(ב) לחוק מבקר המדינה, ובכך שלאור קרבת מועד הבחירות לכנסת – החלטתו שלא לקבוע מועד בפרק הזמן שעד לבחירות הינה החלטה סבירה.

ואולם, מתחם שיקול הדעת הנתון ליו"ר הכנסת אינו פוטר אותו מקיום חובותיו לפי דין. סמכותו של יו"ר הכנסת לקבוע מועד לבחירת מבקר המדינה אינה סמכות רשות, אלא סמכות שחובה עליו להפעיל בהתאם לדין, ובכל מקרה במהירות הראויה בנסיבות (בג"ץ 4634/04 רופאים לזכויות אדם נ' השר לבטחון פנים, פ"ד סב(1) 762, 784 (2007);

דפנה ברק-ארז, משפט מינהלי כרך א 407-409 (2010)). הדבר נכון בענייננו ביתר שאת, נוכח הוראותיו הברורות של בית משפט זה בפסק הדין בעניין רסלר, וכאשר התוצאה של הימנעות יו"ר הכנסת מהפעלת סמכותו היא הותרת חלל ריק באיוש תפקיד מבקר המדינה למשך חודשים ארוכים. זאת בניגוד מוחלט להגיונו של ההסדר הקבוע בחוק מבקר המדינה שנועד להבטיח רציפות בביצוע תפקידיו (על חשיבותו של מוסד מבקר המדינה ראו למשל: בג"ץ 8136-06-25 הסנגוריה הצבאית הראשית נ' מבקר המדינה, פסקה 50 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז (29.6.2026); בג"ץ 9223/10 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, פסקה 20 (19.11.2012); בג"ץ 3059/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל, פסקה 34 (10.11.2015)).

יתרה מכך, מכתבי הטענות שלפנינו עולה תמונה מדאיגה באשר לטעמים ביסוד מחדלו של יו"ר הכנסת, שנמנע מקיום פסק הדין בעניין רסלר ופעל בניגוד לעמדתה הברורה של היועצת המשפטית לכנסת – כפי שהובעה בפניו במספר הזדמנויות. החובה לציית לפסקי דין ולכבדם היא תנאי יסוד במשטר דמוקרטי הפועל לפי עיקרון שלטון החוק. חובה זו מוטלת על הציבור כולו, ועל אחת כמה וכמה על רשויות השלטון, שאינן מעל לחוק (בג"ץ 4247/97 סיעת מרצ במועצת עיריית ירושלים נ' השר לענייני דתות, פ"ד נב(5) 241, 249 (1998); בג"ץ 2144/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב ראש הכנסת, פסקה 4 (25.3.2020); בג"ץ 4293/22 טעימאת נ' מנהל יחידת הפיקוח במינהל האזרחי, פסקה 9 (21.8.2022); בג"ץ 18225-06-25 גילון נ' ממשלת ישראל, פסקה 58 (14.12.2025)).

בענייננו, הימנעות ממושכת מקיום פסק הדין בעניין רסלר כמוה כהפרתו, ולא ניתן להשלים עם פגיעה כזו בסדרי השלטון והמשטר, שהינם הכרחיים לתפקודה השוטף של המדינה (בג"ץ 4805/07 המרכז לפלורליזם יהודי – התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' משרד החינוך, פ"ד סב(4) 571, 602 (2008)).

13. יחד עם זאת וחרף האמור לעיל, לוח הזמנים והשינויים שבאו עמו אינם מאפשרים להיעתר בשלב זה לסעדים להם עתר העותר בעתירתו.

14. כפי שעולה מהאמור לעיל, העתירה דנן הוגשה בשלהי כהונתה של הכנסת ה-25 – שהיא הכנסת שקיימה את סבב ההצבעה הראשון לבחירת מבקר המדינה; ולה הורה בית משפט זה בפסק הדין בעניין רסלר לקיים את סבב ההצבעה השני מחדש. בעתירה

ביקש העותר כי נאכוף את פסק הדין בעניין רסלר ונורה לכנסת ה-25 לקיים את סבב ההצבעה השני לפני תום כהונתה.

חלוף הזמן הפך את בירור העתירה ומתן סעד אפקטיבי ובר יישום במסגרתה לקשה, אם לא בלתי אפשרי. הוא גם עורר שאלה בדבר המשמעות של הבחירות לכנסת ה-26 להמשך הטיפול בעתירה. בהתאם להחלטתי מיום 18.10.2026, הביעו הצדדים את עמדותיהם ביחס לשאלה זו – כל זאת עוד בטרם התקיימו הבחירות לכנסת ה-26.

15. היום, לאחר קיומן של הבחירות לכנסת ה-26, חל שינוי משמעותי במצב הדברים לעומת המצב שהיה בעת הגשת העתירה. הבחירות לכנסת התקיימו כידוע ביום 27.10.2026, ומכוחן נבחרה כנסת חדשה, הכנסת ה-26, שההרכב הפרסונלי שלה הוא כמובן שונה מזה של הכנסת ה-25. בכלל זה עתידה הכנסת ה-26 גם לבחור לעצמה יושב ראש חדש, אשר לא בהכרח יהיה מי שכיהן כיושב הראש של הכנסת הקודמת.

העותר מבקש כי נורה ליו"ר הכנסת (ה-25) לקבוע מועד לקיום סבב ההצבעה השני על ידי הכנסת היוצאת, ולשיטתו הדבר אפשרי רק עד לתום כהונת הכנסת היוצאת. הוא סבור כי לאחר מכן, יהיה מקום לקיים את הבחירות למבקר המדינה מראשיתן – קרי תוך הצגת מועמדים חדשים, ובחירה ביניהם החל מסבב הבחירות הראשון. כלומר, כפי שהבהיר העותר בהודעתו מיום 20.10.2026 – עתירתו במתכונתה הנוכחית היא אקטואלית רק עד לסיום כהונתה של הכנסת הנוכחית.

16. לגישת העותר, השינוי שחל לאחר הבחירות לכנסת ה-26 הוא מוגבל, שכן גם במועד זה – ועד לכינוסה של הכנסת ה-26 שבועיים לאחר מכן – נמשכת פגרת הבחירות של הכנסת ה-25. לכן, כך לגישתו, גם בתקופה זו רשאית הכנסת ה-25 לקיים את סבב ההצבעה השני לבחירת מבקר המדינה – וכך הוא מבקש כי נורה.

ואולם, אני סבורה כי דין טענה זו להידחות – הן לאור הקושי הפרקטי לקבלה, הן ובעיקר לאור הקושי המהותי שעולה ממנה.

17. במישור הפרקטי, הקשיים שצוינו בעמדת היועצת המשפטית לכנסת חלים ביתר שאת ביחס לאפשרות לכנס את הכנסת ה-25, כאשר בפועל כנסת זו סיימה את תפקידה. כך, בין היתר, איני סבורה כי ימי העבודה שנותרו עד לכינוס הכנסת הבאה מאפשרים לקיים את ההצבעה תוך מתן התראה מספקת, שתאפשר לכל חברי הכנסת להשתתף בהצבעה, בתיאום הנדרש בין נציגי הקואליציה והאופוזיציה.

אכן, הכנסת מוסיפה לפעול גם בתקופת פגרה, ובאופן פורמלי פגרת הכנסת ה-25 ממשיכה לחול עד לכינוסה של הכנסת ה-26. אלא שבתקופת פגרה פועלת הכנסת במתכונת מצומצמת ביותר; והמליאה מתכנסת במקרים חריגים בלבד, בעיקר לצורך שמירה על רציפות הפיקוח האפקטיבי של הכנסת על פעילות הממשלה (בג"ץ 706/19 סגן יושב ראש הכנסת נ' יושב ראש הכנסת, פסקה 7 (28.3.2019)). כפי שהבהירה היועצת המשפטית לכנסת, לפי הנוהג בכנסת – כינוס המליאה בתקופת הפגרה נעשה בהסכמה, או לפחות לאחר שיח מקדים בין הקואליציה לאופוזיציה (על המשקל שניתן לנוהג ראו סעיף 19 לחוק יסוד: הכנסת; בג"ץ 706/19 סגן יושב ראש הכנסת נ' יושב ראש הכנסת, פסקה 9 (28.3.2019)).

אף אם נניח – כפי שעולה מגישת היועצת המשפטית לכנסת – כי יו"ר הכנסת רשאי לקבוע מועד לבחירת מבקר המדינה גם ללא היוועצות עם סגניו וללא הודעה על יום הבחירה שלושה שבועות מראש (בסטייה מהוראות סעיף 2(ב) לחוק מבקר המדינה), בנסיבות המקרה דנן הצורך להודיע על המועד די זמן מראש ובשיח מקדים שיאפשר לכל חברי הכנסת שמבקשים להשתתף בהצבעה להיערך לכך – נותר בעינו.

זאת ועוד – וזה העיקר: בקשתו של העותר כי נורה ליו"ר הכנסת לקבוע מועד לבחירת מבקר המדינה עתה, בתקופה שבין הבחירות לכנסת ה-26 לבין מועד כינוסה, מעוררת קושי מהותי כבד משקל. אף שפורמלית הכנסת ה-25 ממשיכה לכהן עד לכינוסה של הכנסת ה-26, ולפי הוראת סעיף 2(ג) לחוק מבקר המדינה ניתן לקיים את בחירת מבקר המדינה גם בתקופת הפגרה, יש אנומליה ברורה בכך שהכנסת ה-25 – שהוחלפה על ידי נבחרים חדשים – תוסיף לפעול ולקבל החלטות מהותיות בתקופה זו, ובכלל זה לבחור את מבקר המדינה.

גם העותר לא הצביע בהודעתו על מקרים בהם כונסה המליאה לקיום הצבעה בתקופה זו, ולא בכדי. בית משפט זה הבהיר בעבר כי בתקופה זו "[...] יו"ר הכנסת מחזיק בתפקיד זה 'כפיקדון זמני' עד לבחירת יו"ר קבוע לכנסת ומצב דברים חריג זה משליך בהכרח על היקף סמכותו של יו"ר הכנסת ועל שיקול הדעת המסור לו. בדומה לממשלת מעבר הפועלת מכוח עיקרון הרציפות, הנדרשת לפעול באיפוק ובריסון [...], כך גם יו"ר הכנסת בפועל, והחשיבות שבאיפוק ובריסון מצידו מתחדדת במיוחד נוכח אופי תפקידו של יו"ר הכנסת, המחייבו לאי תלות ולממלכתיות" (בג"ץ 2144/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב ראש הכנסת, פסקה 9 לפסק דינה של הנשיאה א' חיות (23.3.2020)).

דברים אלה נכונים במיוחד לאור השינויים בין המצב הנוכחי לבין המצב עם כינוס הכנסת ה-26 – שינויים שעשויים להשפיע באופן מהותי על סוגיית הבחירה במבקר המדינה ועל זהותו (ראו והשוו בג"ץ 9577/02 סיעת המפד"ל המפלגה הדתית לאומית המזרחי נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד נז(1) 710, 714, 716 (2002)). בכלל זה, ישתנה הרכב הכנסת וחבריה; והכנסת הנכנסת עתידה כאמור למנות יו"ר כנסת חדש. על כן, משהכנסת ה-25 לא ניצלה את האפשרות שניתנה לה להשלים את בחירת מבקר המדינה במהלך כהונתה – אני סבורה כי יש להותיר את הבחירה לכנסת הבאה.

18. לפיכך, לא ניתן בעת הזאת להיעתר לסעדים אותם ביקש העותר בעתירתו. על פני הדברים, דומה כי האפשרות לקיים בכנסת החדשה בחירות לתפקיד מבקר המדינה מאותה נקודה בה הופסקו בכנסת הקודמת, היא אפשרות מוקשית בהינתן שאין לפנינו דין רציפות ולאור בחירתם של חברי כנסת חדשים. ברם, איני רואה לנכון לקבוע מסמרות בנושא זה ולא אחווה בשלב זה דעה ביחס לאופן בו יש לערוך את הבחירות למבקר המדינה – נושא שככל שיעלה ויתקבלו לגביו החלטות על ידי הכנסת ה-26 ויושב הראש שייבחר על ידה, ניתן יהיה לברר בהתאם לצורך במסגרת הליך נפרד, לאחר שמיעת טיעון מלא ביחס לכך.

מאחר שהסעדים שהתבקשו על ידי העותר נגעו לקיום סבב ההצבעה השני על ידי הכנסת ה-25, ומאחר שסעד כזה לא יינתן – הרי שהעתירה מיצתה את עצמה ודינה להידחות (ראו למשל: בג"ץ 18247-04-26 סלע נ' מדינת ישראל - שירות בתי הסוהר, פסקה 5 (5.6.2026); בג"ץ 9159/23 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, פסקאות 4-5 (18.2.2024)).

19. לצד תוצאה זו, חשוב להדגיש כי אין בדחיית העתירה משום מתן אישור להתנהלותו החמורה של יו"ר הכנסת. כפי שפורט לעיל, לא ניתן להשלים עם הפגיעה הקשה שיוצרת ההתנהלות באינטרס הציבורי בהגנה על שלטון החוק, וזאת בייחוד על ידי גורם שלטוני. לפגיעה זו מצטרפת גם פגיעה במעמדם של הכנסת ושל בית המשפט; פגיעה במועמדים שהתמודדו בסבב ההצבעה הראשון – הם המשיב 3 והמשיב 4; ומעל הכל – פגיעה בציבור, בשל חוסר איוש מתמשך של תפקיד מבקר המדינה, לכל אורך התקופה הנדונה. בנסיבות אלה, שהובילו כאמור למיצוי העתירה ולדחייתה, אני סבורה כי יש לפסוק הוצאות לחובת יו"ר הכנסת.

20. סוף דבר: **אציע לחבריי כי נדחה את העתירה. עוד אציע כי לאור התנהלותו של יו"ר הכנסת נקבע כי המשיבים 1-2 יישאו בהוצאות העותר בסך של 10,000 ש"ח.**

רות רונן
שופטת

<u>הנשיא יצחק עמית:</u>

אני מסכים.

יצחק עמית
נשיא

<u>השופט חאלד כבוב:</u>

אני מסכים.

חאלד כבוב
שופט

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת רות רונן.

ניתן היום, כ"ג חשון תשפ"ז (03 נובמבר 2026).

		
יצחק עמית **נשיא**	**חאלד כבוב** **שופט**	**רות רונן** **שופטת**